

**Stanowisko Izby Gospodarki
Elektronicznej dotyczące
projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw
w celu przeciwdziałania lichwie
- nr z wykazu UD286 -**

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej prowadzi prace legislacyjne nad rządowym projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie, zwanym dalej „**Projektem**”. Projekt ma na celu wprowadzenie narzędzi umożliwiających skuteczne zwalczanie procederu polegającego na udzielaniu pożyczek o charakterze lichwiarskim. Jednocześnie jednak, Projekt dotyczy branży handlu elektronicznego, gdyż projektowane zmiany dotkną m.in. pożyczkodawców oferujących odroczone płatności za nabyte w e-sklepach towary w modelu *kup teraz, zapłać później*, czyli tzw. BNPL (buy now, pay later). Z tego względu Izba Gospodarki Elektronicznej, zwana dalej „**e-Izbą**”, przedstawia niniejsze stanowisko dotyczące Projektu.

Spis treści

I.	Najważniejsze uwagi do Projektu.....	1
II.	Rekomendacje e-Izby.....	2
III.	Uzasadnienie.....	2
	1. Oświadczenie konsumenta o jego dochodach i wydatkach.....	2
	2. Przewidziane w Projekcie sankcje mogą zachęcać nierzetelnych dłużników do nadużyć.....	3
	3. Brak uzasadnienia dla konieczności prowadzenia instytucji pożyczkowych w formie spółki akcyjnej.....	4
	4. Zakaz finansowania kredytów konsumenckich przy pomocy m.in. obligacji.....	4
	5. Krótkie vacatio legis nie bierze pod uwagę specyfiki branży fintech i czasu koniecznego do przemodelowania istniejących już produktów.....	5

I. Najważniejsze uwagi do Projektu

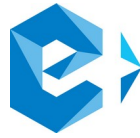

1. Przewidziany w art. 7 pkt 2 Projektu obowiązek odbierania od konsumenta oświadczenia o jego dochodach i wydatkach, zwanego dalej „**Oświadczeniem**”, nie w każdej sytuacji jest uzasadniony.
 - a. Wymóg powinien dotyczyć kredytów przekraczających określoną kwotę.
 - b. W handlu elektronicznym odbieranie Oświadczenia, zwłaszcza przy modelu finansowania zakupów BNPL, spowoduje rezygnację konsumentów z korzystania z tej opcji z uwagi na konieczność wykonania dodatkowych działań.
 - c. Katalog sposobów weryfikacji Oświadczenia nie uwzględnia nowoczesnych form weryfikacji dostarczanych przez tzw. fintechy, co może osłabić pozycję konkurencyjną polskich spółek działających w tej branży.
2. Przewidziane w art. 7 pkt 2 Projektu sankcje za nienależytą weryfikację Oświadczenia mogą być wykorzystywane przez nierzetelnych dłużników w celu unikania spłaty zaciągniętych kredytów.
3. Ograniczenie formy prawnej, w której mogą działać instytucje pożyczkowe do jedynie spółki akcyjnej (art. 7 pkt 6 Projektu) nie jest uzasadnione, podobnie jak wymóg kapitału zakładowego na poziomie co najmniej 1 000 000 zł.
4. Wątpliwości wzbudza zakaz finansowania kredytów konsumenckich przy pomocy m.in. obligacji (art. 7 pkt 9 Projektu).
 - a. Zaproponowany zakaz nie jest jasny, co do swojego zakresu przedmiotowego.
 - b. Brak przepisów intertemporalnych w zakresie wyemitowanych już instrumentów dłużnych może powodować istotne wątpliwości interpretacyjne.
5. Krótkie vacatio legis nie bierze pod uwagę specyfiki branży fintech i czasu koniecznego do przeprogramowania i nowego wdrożenia istniejących już produktów (art. 14 Projektu).

II. Rekomendacje e-Izby

1. Ograniczenie wymogu odbierania Oświadczenia do kredytów konsumenckich udzielanych na kwotę wyższą niż 1 000 zł.
2. Uzupełnienie przykładowego katalogu sposobów weryfikacji Oświadczenia o nowoczesne formy weryfikacji wiarygodności

finansowej konsumenta np. usługę dostępu do informacji o rachunku (AIS).

3. Pozostawienie możliwości prowadzenia instytucji pożyczkowej w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz z kapitałem zakładowym w wysokości 200 000 zł, zwłaszcza w sytuacji, gdy wysokość udzielanych kredytów nie przekracza określonej wysokości.
4. Rezygnację z wprowadzenia art. 59ca ustawy o kredycie konsumenckim albo doprecyzowanie zakresu przedmiotowego projektowanego artykułu połączone z

uzupełnieniem Projektu o przepisy intertemporalne dotyczące wyemitowanych już instrumentów dłużnych.

5. Wydłużenie *vacatio legis* w celu zapewnienia przedsiębiorcom możliwości dopasowania istniejących już produktów do nowych wymogów.

III. Uzasadnienie

1. Oświadczenie konsumenta o jego dochodach i wydatkach

e-Izba zwraca uwagę, na konieczność stworzenia regulacji chroniącej konsumentów przed praktykami o charakterze lichwiarskim, jednak z uwzględnieniem specyfiki kredytów udzielanych przez Internet, a zwłaszcza potrzeb modelu finansowania zakupów, jakim jest model „kup teraz, zapłać później”, czyli tzw. BNPL (ang. buy now, pay later). Usługi BNPL są zwykle wykorzystywane przez konsumentów, by dokonywać zakupów internetowych i korzystać z możliwości zwrotów towarów bez konieczności blokowania środków pieniężnych. Jednocześnie są one dostępne już przy zakupach o wartości kilkudziesięciu złotych.

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 10a ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, zwaną dalej „u.k.k.”, oświadczenie o dochodach i wydatkach konsumenta w zakresie niezbędnym do oceny zdolności kredytowej musi być odbierane i weryfikowane w przypadku każdego kredytu konsumenckiego – niezależnie od jego wartości. Zwracamy uwagę, że w przypadku firm pożyczkowych oferujących odroczone płatności za nabyte towary w modelu BNPL, kwoty udzielanych kredytów niejednokrotnie wynoszą tylko kilkadziesiąt złotych. W takich sytuacjach, projektowany restrykcyjny obowiązek uzyskania i zweryfikowania przez instytucję pożyczkową Oświadczenia uważamy za nieadekwatny i przyczyniający się do

zahamowania rozwoju branży fintech. Konsumenci zostaną pozbawieni szybkich, bezpiecznych i z reguły bezpłatnych form finansowania niewielkich zakupów internetowych.

Przykład: Konsument kupuje ubrania w sklepie internetowym za 100 zł i chce skorzystać z modelu odroczonej płatności, by zamówić i sprawdzić produkty bez konieczności blokowania własnych środków. Zgodnie z Projektem, konsument będzie musiał w takiej sytuacji przekazać instytucji pożyczkowej oświadczenie o swoich dochodach i wydatkach, a instytucja pożyczkowa będzie zobligowana dokonać weryfikacji wiarygodności tego oświadczenia i zdolności kredytowej konsumenta.

Wprowadzenie konieczności złożenia Oświadczenia, a następnie jego szczegółowej weryfikacji, stworzy barierę dla korzystania przez konsumentów z modelu BNPL. Doświadczenia e-sklepów jednoznacznie wskazują, że każdy dodatkowy wymóg wypełnienia przez konsumenta dokumentu, powoduje rezygnację korzystania z opcji związanej z takimi

obowiązkami.

Dlatego e-Izba postuluje, by obowiązek składania Oświadczenia i jego weryfikacji obejmował kredyty na kwotę wyższą niż 1 000 zł.

W dalszej kolejności trzeba podkreślić, że przedstawione przez konsumenta dokumenty sporządzone przez pracodawcę lub organy administracji publicznej, a także informacje z BIK czy BIG nie są jedynymi sposobami, które mogą zostać wykorzystane weryfikacji Oświadczeń konsumentów. Branża fintech dysponuje obecnie wieloma nowoczesnymi metodami weryfikacji zdolności kredytowej np. wykorzystywaną w tym celu usługą dostępu do informacji o rachunku (AIS).

Z tego względu e-Izba jest zdania, że w celu uniknięcia ewentualnych niejasności interpretacyjnych, należy rozszerzyć przykładowy katalog sposobów weryfikacji Oświadczenia o nowoczesne sposoby weryfikacji zdolności kredytowej.

2. Przewidziane w projekcie sankcje mogą zachęcać nierzetelnych dłużników do nadużyć

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 10a ust. 5 u.k.k., konsekwencją niezrealizowania lub nieprawidłowego zrealizowania obowiązku odebrania Oświadczenia lub jego weryfikacji jest nieważność zbycia wierzytelności wynikających z tej umowy oraz odroczenie terminu dochodzenia wierzytelności. Zakładane rozwiązanie doprowadzić może do sytuacji, w której dłużnicy w celu unikania spłacania długu będą podnosić, że weryfikacja Oświadczenia przez instytucję pożyczkową została dokonana w sposób nierzetelny lub Oświadczenie zostało złożone w

niewłaściwej formie. Tak daleko idące konsekwencje będą nieproporcjonalnie uprzywilejowywać nierzetelnych dłużników wbrew zakładanemu celowi regulacji, którym jest zapobieganie lichwie. Stąd wskazana regulacja powinna zostać usunięta z Projektu.

3. Brak uzasadnienia dla konieczności prowadzenia instytucji pożyczkowych w formie spółki akcyjnej

Szczególnie dotkliwą zmianą dla sektora instytucji pożyczkowych będzie ograniczenie dopuszczalnych form prawnych prowadzenia działalności jedynie do formy spółki akcyjnej o minimalnym kapitale zakładowym 1 000 000 zł. Proponowane obostrzenia nie zwiększą w praktyce poziomu bezpieczeństwa dla konsumentów, ale doprowadzą do ponoszenia wyższych kosztów działalności przez instytucje pożyczkowe. Zdecydowana większość instytucji pożyczkowych prowadzi obecnie działalność w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Konieczność przekształcenia tychże instytucji pożyczkowych w spółki akcyjne wygeneruje znaczne koszty i w dłuższej perspektywie doprowadzi do utraty rentowności przez mniejsze podmioty funkcjonujące na rynku. Podobnie podniesienie poziomu kapitału zakładowego z 200 000 zł do 1 000 000 zł spowoduje, że mniejsze podmioty, zwłaszcza finansujące zakupy w modelu BNPL będą musiały zakończyć swą

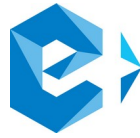
działalność z uwagi na brak dostępu do odpowiedniego kapitału. Obniży to konkurencyjność na rynku kredytów konsumenckich i zmniejszy ich dostępność dla konsumentów.

Z tych względów e-Izba postuluje zmianę powyższych rozwiązań albo ich stosowanie jedynie w odniesieniu do firm pożyczkowych udzielających kredytów konsumenckich od określonej wartości.

4. Zakaz finansowania kredytów konsumenckich przy pomocy m.in. obligacji

Podobnie negatywne konsekwencje dla branży może przynieść wprowadzany przez Projekt zakaz finansowania kredytów konsumenckich z działalności polegającej na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, w tym z emisji obligacji lub innych instrumentów dłużnych oraz ze źródeł nieudokumentowanych (projektowany art. 59ca u.k.k.). Zwrócić należy uwagę na fakt, że cel tej regulacji nie został bliżej wyjaśniony, a co za tym idzie zakres projektowanego zakazu może powodować wątpliwości interpretacyjne. Przykładowo, powstaje pytanie czy zakazem objęte jest również finansowanie kredytów konsumenckich z pożyczek wewnętrznych udzielanych w ramach grupy kapitałowej.

Skutkiem omawianej regulacji będzie obniżenie dostępności kredytów konsumenckich na rynku, a co za tym idzie obniżenie konkurencji.

Zasygnalizować należy także brak przepisów intertemporalnych w zakresie wyemitowanych już obligacji, co wzbudza uzasadnioną niepewność wśród ich obligatariuszy.

Dlatego e-Izba postuluje usunięcie art. 59ca z Projektu albo jego doprecyzowanie połączone z wyjaśnieniem leżących u jego podstaw celów regulacyjnych.

5. Krótkie vacatio legis nie bierze pod uwagę specyfiki branży fintech i czasu koniecznego do przemodelowania istniejących już produktów.

Projekt w art. 14 przewiduje krótkie, jedynie 30-dniowe vacatio legis w zakresie maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego. Proponowany okres jest zdecydowanie zbyt krótki by móc przemodelować istniejące już na rynku produkty, co wymaga prac programistycznych i wdrożeniowych. Proces udzielania kredytów w modelu BNPL jest bowiem zautomatyzowany, a poszczególne rozwiązania są zsynchronizowane z systemami różnych sklepów i platform internetowych.

Na koniec trzeba podkreślić, że usługi BNPL, jak i branża fintech w Polsce dynamicznie się rozwijają. Projekt w aktualnym kształcie negatywnie wpłynie na dalszy ich rozwój. Apelujemy o przeprowadzenie szerokich konsultacji publicznych dotyczących brzmienia projektowanych zmian.

Z powyższych względów e-Izba przedstawia wskazane na wstępie rekomendacje.

Z wyrazami szacunku,
Patrycja Staniszevska
Prezes Zarządu
Izby Gospodarki Elektronicznej

poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: ffca7f6b-e8b3-4cc7-b65b-ffddb5344d73
utworzonego: 2022-01-28 12:56 (GMT+01:00)

IZBA GOSPODARKI ELEKTRONICZNEJ

Warszawa, dnia 27 stycznia 2022 r.

Izba Gospodarki Elektronicznej
ul. Łucka 18 lok. 76
00-845 Warszawa

Sz. P. Wiesław Janczyk
Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych (FPB)

Szanowny Panie,

W związku z faktem, że Sejm Rzeczypospolitej Polskiej prowadzi prace legislacyjne nad rządowym projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie, Izba Gospodarki Elektronicznej w załączeniu do niniejszego pisma przedstawia stanowisko branży handlu elektronicznego dotyczące wspomnianego powyżej projektu.

Izba Gospodarki Elektronicznej deklaruje również wolę współpracy na poziomie Komisji lub Podkomisji nad ostatecznym brzmieniem projektu. Stoimy na stanowisku, że taki dialog jest niezbędny z uwagi na brak konsultacji publicznych na etapie prac w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Liczymy na uwzględnienie propozycji zawartych w przesłanym stanowisku w toku prac parlamentarnych, tak, by zapewnić dalszy rozwój polskiej branży handlu elektronicznego.

Prezes Izby Gospodarki Elektronicznej
Patrycja Sass-Staniszevska

poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: f3a4cbdb-512c-4e2a-b264-944c37fae14
utworzonego: 2022-01-28 12:47 (GMT+01:00)